

33.

Raport półroczny

Zmiany stosowanych w Unii Europejskiej procedur i praktyk dotyczących kontroli parlamentarnej

Przygotowany przez Sekretariat COSAC i przedstawiony podczas:

**Konferencji Komisji do Spraw Unijnych
Parlamentów Unii Europejskiej**

czerwiec 2020

Opracowany po raz pierwszy przez Sekretariat COSAC w dniu 14 kwietnia 2020 r., w oparciu o odpowiedzi na kwestionariusz rozesłany do parlamentów/izb.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Państw Unii Europejskiej

SEKRETARIAT COSAC

MTY 06 R 010, 70 rue Montoyer, B-1047 Bruksela, Belgia

E-mail: secretariat@cosac.eu | Tel: +32 2 284 3776

Spis treści

KONTEKST	3
STRESZCZENIE	4
ROZDZIAŁ 1	1
UZUPEŁNIENIE 32. RAPORTU PÓŁROCZNEGO	1
ROZDZIAŁ 2	10
WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI, ORGANAMI DORADCZYMI I AGENCJAMI EUROPEJSKIMI – NAJLEPSZE PRAKTYKI.....	10
ROZDZIAŁ 3	15
NADZÓR PARLAMENTARNY – NARZĘDZIA I MECHANIZMY, PRAKTYKI KONSTITUCYJNE I PRAWNE	15

KONTEKST

Niniejszy dokument jest trzydziestym trzecim Raportem Półrocznym Sekretariatu COSAC.

Raporty Półroczne COSAC

Podczas XXX posiedzenia COSAC ustalono, że sekretariat COSAC będzie przygotowywał półroczne raporty rzeczowe, publikowane przed każdym zwyczajnym posiedzeniem Konferencji. Celem tych raportów jest dokonanie przeglądu zmian w procedurach i praktykach Unii Europejskiej, istotnych z punktu widzenia kontroli parlamentarnej.

Wszystkie Raporty Półroczne są dostępne na stronie internetowej COSAC:

<http://www.cosac.eu/documents/bi-annual-reports-of-cosac/>

Trzy rozdziały niniejszego Raportu Półrocznego opierają się na informacjach dostarczonych przez parlamenty narodowe państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przez Parlament Europejski. Termin przesyłania odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu do 33. Raportu Półrocznego upłynął 9 marca 2020 r.

Konspekt niniejszego Raportu został przyjęty na spotkaniu przewodniczących COSAC, które odbyło się 20 stycznia 2020 r. w Zagrzebiu.

Przyjęto ogólną zasadę, że Raport nie odnosi się do wszystkich parlamentów lub izb, które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie. Zamiast tego posłużono się przykładami.

Należy zauważyć, że w niektórych przypadkach respondenci mają możliwość udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytania wielokrotnego wyboru. Wynikiem tego są ewentualne dysproporcje w całkowitej liczbie odpowiedzi na dane pytanie i całkowitej liczbie respondentów.

Pełne odpowiedzi otrzymane od 36 spośród 39 parlamentów narodowych/izb 27 państw członkowskich oraz Parlamentu Europejskiego można znaleźć w załączniku do Raportu, który jest dostępny na stronie internetowej COSAC.

Dane liczbowe

Spośród 27 państw członkowskich Unii Europejskiej w 15 istnieje parlament jednoizbowy, zaś w 12 – dwuizbowy. Ze względu na istnienie zarówno systemów jednoizbowych, jak i dwuizbowych, w 27 państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieje łącznie 39 izb parlamentów narodowych.

Parlamenty narodowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii, choć dwuizbowe, przesłały pojedyncze zestawy odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu, zatem maksymalna liczba respondentów na każde pytanie wynosi 37, włączając Parlament Europejski. Udzielono 35 odpowiedzi na kwestionariusz..

STRESZCZENIE

ROZDZIAŁ 1: UZUPEŁNIENIE 32. RAPORTU PÓLROCZNEGO

Pierwszy rozdział 33. Raportu Półrocznego stanowi uzupełnienie ustaleń zawartych w poprzednim raporcie.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w raporcie większość parlamentów/izb uznała, że Raport Półroczny powinien zostać utrzymany, natomiast mniej niż jedna trzecia parlamentów/izb stwierdziła, że nie jest już potrzebny, a tylko kilka z nich nie wyraziło opinii w tej sprawie.

Ponadto, ponad połowa parlamentów/izb poparła pomysł uzupełniania raportu dyskusją w ramach zgromadzenia plenarnego COSAC, a nieco mniej niż połowa z nich nie zgodziła się z tym pomysłem.

Większość parlamentów/izb i ponad połowa ogółu respondentów była zdania, że decyzję w sprawie sporządzania Raportu Półrocznego należy pozostawić w gestii każdej Prezydencji i/lub Trojki. Niektóre parlamenty/izby były zdania, że raport należy sporządzać co pół roku, a zatem tak jak dotychczas, natomiast kilka z nich stwierdziło, że należy go sporządzać raz w roku.

Większość respondentów uznała, że raport powinien skupiać się po równo na kwestiach polityki i najlepszych praktykach parlamentarnych, natomiast mniej niż połowa z nich stwierdziła, że raport powinien dotyczyć głównie najlepszych praktyk parlamentarnych. Kilka parlamentów/izb wyraziło zdanie, że raport powinien głównie koncentrować się na kwestiach polityki.

Połowa respondentów poparła pomysł, aby Raport Półroczny służył jako punkt odniesienia dla Wniosków i Wkładów COSAC, natomiast pozostałe parlamenty/izby nie zgodziły się z tym.

Poparcie dla zmiany formatu konferencji COSAC wyraziła ogromna większość respondentów, a kilka parlamentów/izb stwierdziło, że należy nadać większą wagę debatom podczas zgromadzeń COSAC.

Opinie były podzielone, jeżeli chodzi o wybór z zaproponowanych formatów, jakie można nadać zgromadzeniom COSAC, przy czym wyraźnie preferowano dyskusje moderowane (ang. fishbowl dialogue) oraz nieformalne rozmowy zamiast zebrań plenarnych. Zaproponowano szereg innych formatów, w tym sesje równoległe, debaty moderowane i debaty w mniejszych grupach, warsztaty i grupy robocze.

Jeżeli chodzi o grupy rozmówców, których należy zapraszać w przypadku, gdyby miały zostać wprowadzone takie nowe formaty, najczęściej wskazywano na przedstawicieli środowiska akademickiego, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw i związków zawodowych.

Większość respondentów była za znaczącym lub lekkim wydłużeniem czasu na debaty, a tylko kilku zasugerowało, że równowaga pomiędzy prezentacjami i debatami powinna pozostać niezmienną. Żaden z respondentów nie optował za wydłużeniem czasu przeznaczonego na prezentacje.

Większość parlamentów/izb była też za reorganizacją konferencji COSAC polegającą na wprowadzeniu dyskusji panelowych poświęconych węższym tematom, natomiast mniej niż jedna trzecia respondentów była przeciwna temu pomysłowi.

Konsensus osiągnięto w kwestii tego, czy należy organizować debaty *ad hoc* w sprawach priorytetowych dotyczących parlamentów krajowych. Wszyscy respondenci poparli pomysł organizowania tak zwanych „debat w trybie pilnym”.

Ogólną zgodę osiągnięto również w odniesieniu do kwestii większości kwalifikowanej – większość parlamentów/izb uznała, że większość 3/4 nie jest zbyt wysoka, natomiast pozostałe dwie opcje uzyskały około jedną trzecią wszystkich odpowiedzi.

Większość parlamentów/izb uznała większość kwalifikowaną 3/4 za konieczną w przypadku przyjmowania zarówno poszczególnych zmian, jak i całego tekstu, natomiast mniej niż jedna czwarta respondentów wyraziła pogląd, że taka większość powinna być wymagana tylko dla całego tekstu.

Zdecydowana większość parlamentów/izb stwierdziła, że procedury głosowania można by odpowiednio doprecyzować bez zmiany Regulaminu. Większość była też przeciwko zmianie Regulaminu COSAC w odniesieniu do procedury głosowania, który to pomysł poparła mniej niż jedna trzecia respondentów.

Niemniej jednak zdecydowana większość była za wprowadzeniem sformalizowanych wytycznych dotyczących procedur głosowania przyjętych przez zgromadzenie plenarne COSAC, a mniej niż jedna piąta sprzeciwiła się temu pomysłowi.

Parlamenty/izby były równo podzielone, jeżeli chodzi o kwestię tego, czy należy wprowadzić zmiany w funkcjonowaniu Sekretariatu COSAC. Większość nie widziała też potrzeby bardziej jasnego zdefiniowania zadań Sekretariatu COSAC. Parlamenty/izby wyrażały też podzielone opinie w sprawie tego, czy zadania Członka Stałego Sekretariatu COSAC należy wyraźnie odróżnić od zadań reszty Członków Sekretariatu.

ROZDZIAŁ 2: WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI, ORGANAMI DORADCZYMI I AGENCJAMI EUROPEJSKIMI – NAJLEPSZE PRAKTYKI

W drugim rozdziale 33. Raportu Półrocznego COSAC omówiono współpracę pomiędzy różnymi organami unijnymi i parlamentami/izbami.

Połowa respondentów definiowała ramy regulujące stosunki pomiędzy ich parlamentem/izbą a władzą wykonawczą na poziomie prawa konstytucyjnego/pierwotnego, ponad jedna trzecia definiowała je na poziomie prawa wtórnego, a kilku pozostałych stwierdziło, że zostały one zdefiniowane w praktyce.

Respondenci byli podzieleni w kwestiach powoływania sprawozdawców do spraw unijnego dossier.

Większość respondentów nie wyraziła opinii na temat tego, czy ich sprawozdawca ds. unijnego dossier współpracował ze sprawozdawcą Parlamentu Europejskiego, mniej niż jedna piąta odpowiedziała przecząco, a jeszcze mniej odpowiedziała twierdząco.

Większość parlamentów/izb analizowała projekty stanowisk Parlamentu Europejskiego, choć tylko kilka z nich czyniło to regularnie. Mniej niż jedna trzecia respondentów stwierdziła, że nigdy nie analizowała takich propozycji.

Spora liczba parlamentów/izb traktowała priorytetowo udział w konferencjach i spotkaniach przeprowadzanych na poziomie unijnym, natomiast wiele innych stwierdziło, że ich prace dotyczące UE były oparte na Programie Prac Komisji Europejskiej. W kilku pozostałych parlamentach/izbach

komisje były odpowiedzialne za szeregowanie tematów pod względem ważności. Bardzo mała liczba parlamentów/izb nie posiadała mechanizmu ustalania priorytetów.

Według raportu wiele parlamentów/izb nie posiadała formalnego sposobu określania priorytetów dla współpracy z instytucjami, organami doradczymi i agencjami unijnymi.

Ogromna większość parlamentów/izb reagowała na sytuacje nadzwyczajne przeprowadzając debaty *ad hoc*, a ponad połowa respondentów wydawała także specjalne oświadczenia lub uchwały. Kilka z nich ustanawiało komisje *ad hoc* lub wyznaczało sprawozdawców.

ROZDZIAŁ 3: NADZÓR PARLAMENTARNY – NARZĘDZIA I MECHANIZMY, PRAKTYKI KONSTITUCyjne I PRAWNE

Rozdział trzeci 33. Raportu Półrocznego COSAC zawiera analizę sposobów i środków prowadzenia nadzoru przez parlamenty/izby.

Prawie wszystkie parlamenty/izby sprawowały, w różny sposób i w różnym stopniu, kontrolę nad zasobami budżetowymi UE na poziomie unijnym.

Jeżeli chodzi o zatwierdzanie wkładów krajowych do budżetu EU w większości parlamentów/izb stanowiły one część rocznego budżetu krajowego i były przyjmowane w ramach krajowej ustawy budżetowej.

Jedna trzecia respondentów była zadowolona z zainteresowania raportami rocznymi ze strony niektórych agencji unijnych, przy czym kolejna jedna trzecia stwierdziła, że pomimo wystarczającego zainteresowania raportami, istnieje sporo miejsca na poprawę. Mniej niż jedna trzecia uznała, że uwaga poświęcona raportom rocznym była niewystarczająca.

Choć niektóre parlamenty/izby poparły pomysł, aby format Grupy ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej został powielony w przypadku pozostałych agencji, to niektóre wyraziły pewne zastrzeżenia, a jeszcze inne stwierdziły, że albo nie oceniły takiej możliwości albo nie miały formalnej opinii, którą mogłyby wyrazić w tej sprawie.

Większość parlamentów/izb nie uzyskała wglądu ani nie opracowała nowych rozwiązań lub praktyk w zakresie wykonywania swoich uprawnień kontrolnych wobec agencji unijnych przyznanych przez Traktaty.

Większość parlamentów/izb wyraziła także życzenie odgrywania większej roli w kontroli nad specjalnymi funduszami lub instrumentami unijnymi, natomiast ponad jedna trzecia nie podzieliła tego poglądu, a kilka innych nie wyraziło swojej opinii w tej sprawie.

ROZDZIAŁ 1

UZUPEŁNIENIE 32. RAPORTU PÓLROCZNEGO

PIERWSZY ROZDZIAŁ 33. RAPORTU PÓLROCZNEGO stanowi uzupełnienie odpowiedzi na niektóre pytania zawarte w poprzednim raporcie, głównie dotyczące strony administracyjnej COSAC.

W swoich odpowiedziach na kwestionariusz do 32. Raportu Półrocznego niektóre parlamenty/izby zasugerowały, że Raport nie jest już potrzebny. 9 spośród 35 respondentów zgodziło się z tym, natomiast większość (22 respondentów) wyraziło zdanie, że Raport powinien zostać utrzymany. Czterech respondentów stwierdziło, że nie mają zdania w tej sprawie. Niektórzy respondenci przedstawili dodatkowe uwagi.

Wiele parlamentów/izb uznało Raport za pożyteczne źródło aktualnych informacji dotyczących opinii parlamentów narodowych na temat szeregu istotnych tematów unijnych (austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*, francuski *Sénat* maltański *Kamra tad-Deputati*, słoweński *Državni svet*). Niektóre parlamenty/izby uznały go za dobrą możliwość uzyskania informacji na temat aktualnego stanu rzeczy (rumuńska *Camera Deputaților*), źródło informacji dla środowiska akademickiego i badaczy polityki (grecki *Vouli ton Ellinon*, polski *Sejm*), środek wymiany najlepszych praktyk pomiędzy parlamentami narodowymi oraz filar instytucjonalnej pamięci COSAC (cyprijski *Vouli ton Antiprosopon*). Hiszpański *Cortes Generales* uznał raport za pomocne narzędzie techniczne, które pomaga parlamentom narodowym w przygotowaniach do zgromadzeń plenarnych COSAC i w wymianie swoich najlepszych praktyk. Francuski *Sénat* dodał, że Raport zapewnia parlamentom/izbom możliwość dokonywania samooceny swojej pracy, natomiast słoweński *Državni zbor* stwierdził, że Raport może służyć jako narzędzie do łączenia parlamentów narodowych o podobnych zapatrywaniach. Holenderski *Eerste Kamer* wyraził podobne opinie i uzasadnił je stwierdzając, że Raport pomógł mu w uzyskaniu lepszej pozycji wobec rządu, zwłaszcza odnosząc się do przeglądu informacji, jakie parlamenty otrzymują od swoich rządów, co stwierdzono w Raporcie z 2012 r. Według bułgarskiego *Narodnego sabranie*, Raport, w jego obecnym formacie, stanowi dla parlamentów narodowych wartość dodaną w sprawach unijnych; niemniej jednak wymaga istotnych zmian pod względem interpretacji i analizy, aby można było w pełni wykorzystać jego pełny potencjał.

Parlament Europejski stwierdził, że zasadniczo Raport powinien zostać utrzymany, ewentualnie zmieniając częstotliwość jego sporządzania, w zależności od oceny Prezydencji, i mógłby obejmować debaty plenarne COSAD, który to pomysł został poparty także przez austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat*. Belgijski *Sénat*, szwedzki *Riksdag* i węgierski *Országgyűlés* były podobnego zdania stwierdzając, że decyzję o sporządzaniu Raportu należałoby pozostawić w gestii Prezydencji lub ewentualnie Trojek, aby Raport pozostał interesujący.

Fińska *Eduskunta* zwróciła uwagę, że prośby o informacje powinny być wynikiem szczerzej potrzeby informacji, a nie jedynie tradycji COSAC. Niemiecki *Bundestag* wskazał, że większość parlamentów/izb wyraziła niezadowolenie z aktualnego formatu i treści, co sygnalizuje potrzebę reformy Raportu, bo usunięcie go w całości byłoby niekorzystne. Duński *Folketing* sprecyzował potrzebę reformy Raportu polegającą na zastąpieniu go dobrowolną możliwością sporządzania przez Prezydencję raportu na temat najlepszych praktyk dotyczących kwestii proceduralnych istotnych dla COSAC.

Litewski *Seimas* podpisał się pod tym samym stanowiskiem dodając, że raport mógłby być przeznaczony do głębszej analizy niektórych kwestii lub obszarów zainteresowania i nie musiałby koniecznie być powiązany z programem posiedzeń plenarnych COSAC. Włoski *Senato della Repubblica* wskazał na przydatność Raportu jako źródło informacji na temat stanowisk dotyczących konkretnych propozycji legislacyjnych i pozalegisłacyjnych rozpatrywanych w każdym parlamencie/izbie oraz zasugerował, aby Raport był powiązany z dyskusją na zgromadzeniu plenarnym COSAC oraz z Wkładami i Wnioskami COSAC.

Podobnie czeski *Senát* zasugerował, że Raport powinien skupiać się na gromadzeniu szczegółowych informacji i stanowisk na potrzeby sporządzania Wniosków i Wkładów, w którym to przypadku powinny być one publikowane co pół roku.

Niemiecki *Bundesrat* dodał, że choć Raport stanowi dobre narzędzie, które zapewnia wartość dodaną oraz rzetelne i ważne informacje, to powinien koncentrować się na ograniczonych i ważnych tematach, a wszystkie parlamenty powinny udzielać odpowiedzi.

Francuskie *Assemblée nationale* zasugerowało, że raport należy zastąpić raportami sporządzanymi przez tematyczne grupy robocze, które przedstawiały swoje ustalenia na zgromadzeniach plenarnych COSAC.

W swoich odpowiedziach na kwestionariusz do 32. Raportu Półrocznego niektóre parlamenty/izby zasugerowały, że Raport powinna uzupełniać dyskusja prowadzona na zgromadzeniu plenarnym COSAC. Niewielka większość respondentów – 19 z 35 – poparła ten pomysł, natomiast 16 było przeciwko.

Jeżeli chodzi o częstotliwość wydawania Raportu parlamenty/izby były równo podzielone co do tego, czy utrzymać aktualną częstotliwość czy pozostawić decyzję o publikowaniu raportu w gestii Prezydencji. Na pytanie o wybór pomiędzy tymi dwoma możliwościami, a także możliwością publikowania raz w roku, 10 spośród 34 respondentów stwierdziło, że Raport należy sporządzać co pół roku tj. utrzymać aktualną częstotliwość. Czterech respondentów zasugerowało, że Raport należy sporządzać raz w roku, a dwie kolejne Prezydencje powinny ściśle ze sobą współpracować przy opracowywaniu kwestionariusza i analizie odpowiedzi. Większość respondentów (20 parlamentów/izb) była zdania, że decyzję o sporządzaniu Raportu należy pozostawić każdej Prezydencji i/lub Trojce.

Jeżeli chodzi o przedmiot Raportu, większość respondentów (21 z 34) była zdania, że powinien koncentrować się zarówno na kwestiach polityki, jak i najlepszych praktykach parlamentarnych. Dziesięciu respondentów stwierdziło, że głównym przedmiotem zainteresowania powinny być najlepsze praktyki parlamentarne. Dwóch respondentów uznało, że Raport powinien być poświęcony tylko najlepszym praktykom parlamentarnym, a jeden respondent stwierdził, że należy w nim głównie poruszać kwestie polityki. Żaden z respondentów nie wskazał kwestii polityki za jedyny przedmiot Raportu.

W swoich odpowiedziach na kwestionariusz do 32. Raportu Półrocznego niektóre parlamenty/izby zasugerowały, że Raport powinien stanowić punkt odniesienia dla Wniosków i Wkładów COSAC. Na pytanie o ten pomysł, połowa respondentów (17 spośród 34) poparła go, natomiast taka sama liczba respondentów była przeciw.

Zdecydowana większość respondentów (28 spośród 34) wyraziła poparcie dla zmiany formatu konferencji COSAC w celu usprawnienia debaty, natomiast sześciu respondentów stwierdziło, że nie poparliby takiej zmiany. Dwudziestu dwóch respondentów przedstawiło dodatkowe uwagi na ten temat.

Szereg parlamentów/izb wyraziło pogląd, że większe znaczenie podczas zgromadzeń COSAC należy nadać debatom, ponieważ stanowią one główny punkt konferencji COSAC (belgijski *Sénat*, cyprski *Vouli ton Antiprosopon*, czeski *Poslanecká sněmovna*, niemiecki *Bundesrat*, włoski *Senato della Repubblica*, słoweński *Državni zbor*, Parlament Europejski). Parlament Europejski uzasadnił to tym, że pomimo faktu, że COSAC to wydarzenie kierowane przez Prezydencję, które mają pewną swobodę, jeżeli chodzi o format, to jednak należy zachować parlamentarny i polityczny charakter Konferencji. Pod tym względem maltańska *Kamra tad-Deputati* podkreśliła, że delegaci powinni mieć wystarczająco dużo czasu na jasne przedstawienie swojej kwestii lub opinii w spójny sposób, co nie zawsze ma miejsce. Podobnie hiszpański *Cortes Generales* zasugerował, że należy zapewnić więcej czasu delegatom ograniczając czas na wypowiedzi głównym mówcom. Belgijski *Sénat* i niemiecki *Bundesrat* zachęcał do promowania aktywnych dyskusji i prawdziwej wymiany pomiędzy delegatami i panelistami zamiast wygłaszania przez delegatów gotowych oświadczeń. Ten ostatni sugerował też, że w trakcie debaty należy udzielić pierwszeństwa wypowiedzi Państwom Członkowskim, pozostawiając interwencje krajów kandydujących na koniec, o ile będzie czas, a w takich przypadkach ograniczając je do tylko jednej interwencji dla każdej delegacji.

Rumuńska *Camera Deputaţilor* zaproponowała dodanie otwartych zebrań tematycznych, które urozmaiciłyby debaty COSAC oraz wzmocniły głos parlamentów narodowych w unijnym procesie decyzyjnym poprzez wprowadzenie tematów, które mogą być bardziej istotne dla niektórych Państw Członkowskich. Podobnie grecki *Vouli ton Ellinon* zasugerował wprowadzenie bardziej interaktywnego formatu debaty.

Zarówno holenderska *Eerste Kamer* jak i *Tweede Kamer* poparły nowe inicjatywy wzmocnienia interaktywnych debat i wymiany poglądów, powołując się na skuteczne wprowadzenie nowych metod w trakcie Holenderskiej Prezydencji w 2016 r.

Niektóre odpowiedzi przekazane przez parlamenty/izby zawierały też szereg pomysłów dotyczących potencjalnych formatów, które mogłyby poprawić przebieg zgromadzeń COSAC, a mianowicie wyznaczanie sprawozdawców, którzy mogliby być wspierani przez służby swoich parlamentów/izb oraz Europejskie Centrum Badań Parlamentarnych i Dokumentacji w zakresie gromadzenia danych (francuski *Sénat*); powoływania grup roboczych *ad hoc*, które mogłyby spotykać się pomiędzy zgromadzeniami COSAC lub na marginesie tych zgromadzeń w celu dalszego analizowania niektórych spraw przedstawionych w porządku plenarnym (litewski *Seimas*); prowadzenia (równoległych) warsztatów i dyskusji (słoweński *Državni zbor*, niemiecki *Bundestag* i hiszpański *Cortes Generales*), dyskusji panelowych i debat *ad hoc* (hiszpański *Cortes Generales*); a także debat wśród delegatów w sprawach bieżących (niemiecki *Bundestag*).

Rumuński *Senat* zasugerował, że do udziału w debatach należy zapraszać ekspertów i interesariuszy, natomiast niemiecki *Bundestag* zasugerował, że dziennikarze mogliby pełnić funkcję przewodniczących w celu zapewnienia inkluzywnej i interaktywnej dyskusji. Tematy umieszczane w porządku obrad powinny być starannie dobierane (czeski *Senát*).

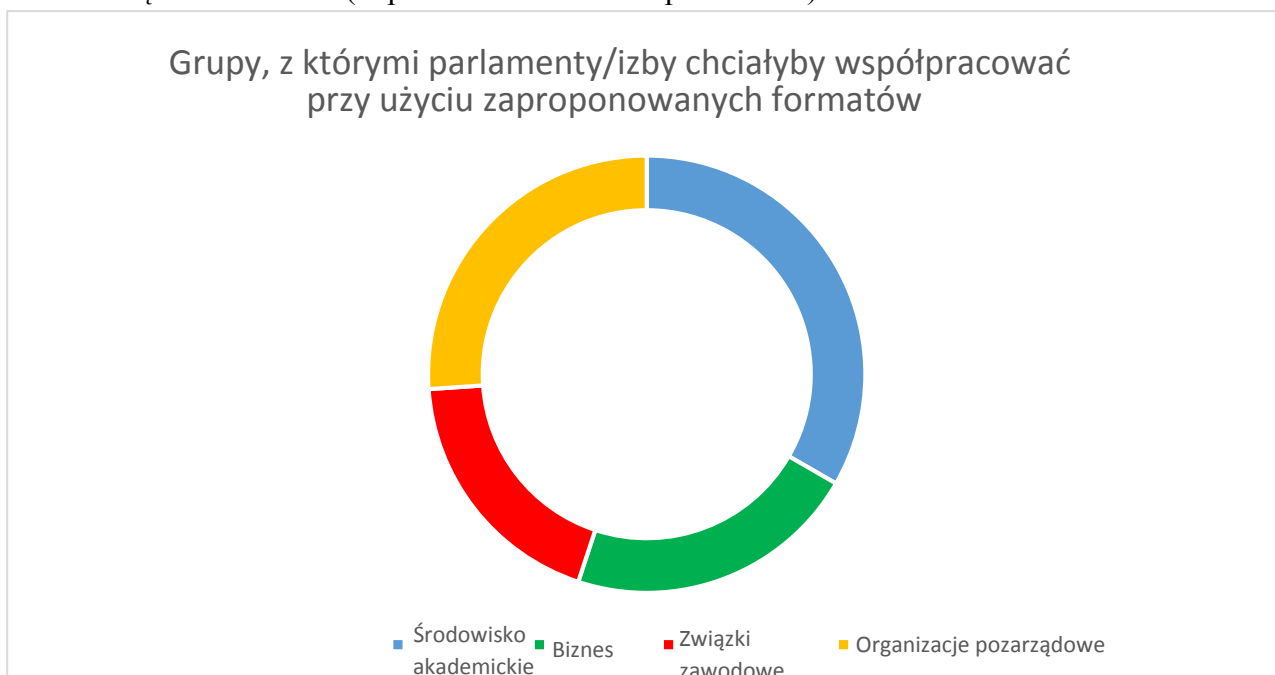
Francuski *Assemblée nationale* zaproponował, aby treści Wkładów były udostępniane odpowiednio wcześniej przed zgromadzeniem plenarnym, aby umożliwić właściwym Komitetom do Spraw Europejskich parlamentów/izb ich przeanalizowanie i zgłoszenie poprawek. Aby zapewnić odpowiedniość prac wykonywanych przez COSAC, włoski *Senato della Repubblica* zaproponował, aby określone punkty porządku obrad były powiązane z propozycjami rozpatrywanymi przez legislatorów unijnych, a następnie finalizowane w ramach Wkładu. Szwedzki *Riksdag* zaproponował,

aby Raport, którego sporządzanie zależałyby od decyzji każdej Prezydencji, był bardziej powiązany z przedmiotem dyskusji.

Komitet do Spraw Europejskich duńskiego *Folketing* nie zakończył jeszcze swoich dyskusji na temat sposobu reformy COSAC i procedur podejmowania decyzji, a fińska *Eduskunta* wyraziła swoje poparcie dla każdej jakościowej propozycji.

Na pytanie o to, które z zaproponowanych formatów warto byłoby wykorzystać na zgromadzeniach COSAC, większość respondentów wybrała dyskusje moderowane (15 respondentów) i rozmowy nieformalne (14 respondentów). Sześciu respondentów wybrało spotkania plenarne. Ponadto 11 respondentów przedstawiło dodatkowe uwagi i pomysły. Wśród takich propozycji znalazła się debata moderowana (niemiecki *Bundesrat*), sesje równoległe prowadzone tylko w języku angielskim i francuskim (belgijski *Sénat*), dyskusje panelowe (holenderski *Tweede Kamer*), grupy robocze *ad hoc* (litewski *Seimas*), debaty w mniejszych formatach/grupach (niemiecki *Bundestag*, słoweński *Državni zbor*), warsztaty (szwedzki *Riksdag*), interaktywne/inkluzywne dyskusje panelowe (prowadzone profesjonalnie np. przez dziennikarzy) oraz debaty wśród delegatów w sprawach bieżących (niemiecki *Bundestag*), równoległe warsztaty i debaty w trybie pilnym (hiszpański *Cortes Generales*). Austriacki *Nationalrat* i *Bundesrat* oraz cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* były zdania, że nie są potrzebne dodatkowe formaty, natomiast francuski *Sénat* zwrócił uwagę na to, że należy promować interaktywność pomiędzy parlamentarzystami biorącymi udział w zgromadzeniu COSAC, a nie udostępniać udziału w nim innym osobom. Łotweski *Saeima* nie wybrałby żadnego z proponowanych formatów.

Na pytanie o wybór grupy, z którą COSAC powinna współpracować przy użyciu formatów zaproponowanych w poprzednim pytaniu, najbardziej popularne okazało się środowisko akademickie, za którym optowało 23 spośród 27 respondentów. Drugim najbardziej popularnym wyborem były organizacje pozarządowe, które wybrało 18 parlamentów/izb, następnie biznes, a na końcu związki zawodowe (odpowiednio 15 i 13 respondentów).

Niektóre parlamenty/izby przedstawiły inne propozycje. Włoski *Senato della Repubblica* zauważył, że w konkretnych kwestiach COSAC powinna współpracować z ekspertami. Pogląd ten poparła

holenderska *Eerste Kamer*, podkreślając ważność podniesienia jakości debaty wśród delegacji parlamentarnych poprzez zapraszanie istotnych graczy z zewnątrz, którzy udzielą delegacjom informacji. Belgijski *Sénat* zasugerował, że zaproszenia należy kierować do politycznych interesariuszy, a szwedzki *Riksdag* zwrócił uwagę, że warto zapraszać Komisarzy.

Francuski *Sénat* był jednak zdania, że tylko parlamentarzyści mają polityczną legitymację do udziału w COSAC. Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* stwierdził, że w obradach COSAC nie powinny uczestniczyć żadne dodatkowe grupy.

Na koniec, choć słoweński *Državni zbor* wybrał wszystkie przedstawione grupy, to stwierdził, że ich wybór zależy od danego tematu.

Jeżeli chodzi o pytanie, czy należy skorygować aktualnie obowiązującą długość czasu przeznaczonego na prezentacje/przemówienia i debaty, tylko cztery spośród 34 parlamentów/izb stwierdziły, że długość tę należy utrzymać. Reszta respondentów wyraziła życzenie, aby na debaty poświęcać więcej czasu, przy czym 11 respondentów stwierdziło, że czas należy lekko wydłużyć, a pozostałych 19, że należy go znacząco wydłużyć.

Żaden parlament/izba nie wyraziła życzenia, aby więcej czasu przeznaczać na prezentacje.

Większość parlamentów/izb (25 spośród 33 respondentów) były również za reorganizacją konferencji COFAC poprzez wprowadzenie dyskusji panelowych wokół węższych tematów, a tylko osiem parlamentów/izb było przeciwko temu pomysłowi.

Na prośbę o rozwinięcie, parlamenty/izby stwierdziły, że sesje równoległe dają możliwość włączenia większej liczby tematów pozostawiając więcej czasu na debatę (maltański *Kamra tad-deputati*) i że dyskusje panelowe/wydarzenia towarzyszące są często najlepszym formatem pozwalającym na koordynowanie i inicjowanie wspólnych działań (czeski *Senát*). Hiszpański *Cortes Generales* podzielił tę opinię stwierdzając, że dyskusje panelowe umożliwiłyby zgromadzeniu COSAC poruszenie większej liczby tematów, zważywszy na fakt, że kilka sesji prowadzonych byłoby równoległe. Dzięki takim sesjom członkowie parlamentów mieliby możliwość wyboru tematu stanowiącego przedmiot ich szczególnego zainteresowania, a zmniejszenie liczby uczestników pozwoliłoby na podjęcie debaty, która byłaby bardziej skoncentrowana na wybranym temacie.

Holenderska *Tweede Kamer* stwierdziła, że dyskusje panelowe umożliwiłyby bliższą współpracę pomiędzy parlamentami narodowymi, głębsze debaty prowadzone w bardziej nieformalny i dynamiczny sposób oraz mogłyby być formatem, na który zapraszani byłiby Komisarze lub sprawozdawcy Parlamentu Europejskiego w celu omówienia priorytetowych tematów. Z powyższym stwierdzeniem zgodziła się holenderska *Eerste Kamer*, z zastrzeżeniem, że Wnioski i Wkłady powinny być oparte tylko na debatach przeprowadzonych w ramach zgromadzenia plenarnego. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* zwróciły uwagę, że dyskusje panelowe mogłyby służyć za przydatne narzędzie, zwłaszcza w przypadku tematów, które pojawiają się w ostatniej chwili. Grecki *Vouli ton Ellinon* wskazał, że warsztatowy format zebrań Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa/Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa (ang. Common Foreign and Security Policy/Common Security Policy (CFSP/CSDP)) okazał się bardzo skuteczny. Francuski *Sénat* zasugerował, że takie sesje równoległe można byłoby podsumować w trakcie sesji plenarnej. Włoski *Senato della Repubblica* zasugerował, aby rozważyć możliwość powoływania komitetów.

Niektóre parlamenty/izby, które poparły ten pomysł, zgłosiły jednak pewne zastrzeżenia w swoich odpowiedziach. Rumuńska *Camera Deputaţilor* zwróciła uwagę na to, że takie dyskusje nie powinny

przeciążać porządku obrad COSAC i nie powinny utrudniać delegacjom udziału w programie ogólnym. Belgijski *Sénat* stwierdził, że należy je wprowadzić, o ile zapewniają wartość dodaną, a słoweński *Državni zbor* był zdania, że takie debaty należy odbywać w mniejszych formatach.

Pomimo braku bezpośredniej odpowiedzi na pytanie Parlament Europejski zauważył, że zasadniczo dyskusje panelowe są sprzeczne z charakterem i duchem zgromadzeń plenarnych i, *de facto*, uniemożliwiają wszystkim udział. Należy jednak pozostawić pewną elastyczność w tym zakresie w gestii Prezydencji. Podkreślono, że wydarzenia towarzyszące powinny być zawsze dostępne dla wszystkich uczestników.

Spośród ośmiu respondentów, którzy sprzeciwili się wprowadzeniu dyskusji panelowych, niektórzy podali ku temu powody i zasugerowali inne rozwiązania. Włoska *Camera dei deputati* zasugerowała, aby, zamiast wprowadzania szeregu sesji na węższe tematy, poświęcić więcej wysiłku na ustalenie tematów porządku plenarnego COSAC, które: (a) będą odpowiadać interesom delegacji; (b) nie będą pokrywać się ani tylko powtarzać tematów, które zostały już poruszone na innych posiedzeniach parlamentarnych i (c) będą uwzględniać aktualne priorytety ustalone na różnych poziomach UE (Program Prac Komisji Europejskiej, priorytety Prezydencji oraz inne pilne tematy).

Polski *Sejm* ostrzegł przed ewentualnymi trudnościami i kosztami związanymi z zatrudnieniem tłumaczy oraz zwrócił uwagę na to, że zgromadzenia COSAC, które z góry wykluczałyby niektórych uczestników Sesji Plenarnych, nie powinny być organizowane. Polski *Senat* zauważył, że jego przedstawiciele uczestniczyli w różnych posiedzeniach międzyparlamentarnych przed zgromadzeniem COSAC omawiając sprawy z porządku obrad COSAC, a także inne węższe tematy.

Wszystkich 34 respondentów zgodziło się z propozycją organizacji debaty *ad hoc* w sprawach priorytetowych istotnych dla parlamentów narodowych (tak zwana „debata w trybie pilnym”).

Ogólną zgodę wyrażono również w odniesieniu do kwestii większości kwalifikowanej, gdzie większość parlamentów/izb (21 spośród 30) zgodziła się, że większość 3/4 nie jest za wysoka. Niemniej sześć parlamentów/izb uznało, że 2/3 byłaby lepsza, natomiast trzy inne optowały za większością 1/2.

Grecki *Vouli ton Ellinon* przypomniał, że Wnioski powinny odzwierciedlać opinię zdecydowanej większości uczestników i że w związku z tym Prezydencja powinna zawsze starać się zawrzeć w tekście szeroko popierane stanowiska i dążyć do osiągnięcia szerokiego konsensusu. Luksemburska *Chambre des Députés* przyjęła podobne rozumowanie stwierdzając, że zważywszy na fakt, że konsensus stanowi preferowany sposób przyjmowania wkładów, logiczne jest tylko pozostanie przy większości możliwie jak najbardziej zbliżonej do konsensusu. Podobne odczucie wyraził też Parlament Europejski. Zgadając się z tymi odczuciami cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* przypomniał, że to, co ustala większość to wynik dyskusji i kompromisu pomiędzy delegacjami COSAC oraz podkreślił, że należy podejmować starania, aby wkłady były budowane przy możliwie jak najwyższym stopniu konsensusu i jedności w celu uzyskania mocnego stanowiska. Słoweński *Državni zbor* również się z tym zgodził stwierdzając, że większość 3/4 nie jest zbyt wysoka, ponieważ Wkłady reprezentują wspólne stanowiska i poglądy COSAC.

Według holenderskiej *Eerste Kamer* większość 3/4 nie jest zbyt wysoka, jeżeli odnosi się tylko do całego tekstu. Izba stwierdziła też, że ani Wnioski ani Wkłady nie powinny zawierać kwestii i oświadczeń politycznych, podkreślając, że skoro COSAC to platforma wymiany informacji i najlepszych praktyk, to ujmowanie spraw politycznych utrudnia przyjęcie tekstu w drodze

konsensusu. Niemniej jednak ubolewała nad faktem, że większość 3/4 w przypadku głosowania nad zmianami jest tak wysoka, że jest prawie niemożliwe zastąpienie propozycji Trojki.

Podobnie szwedzki *Riksdag* twierdził, że punktem wyjścia powinno być to, że Wkłady należy przyjmować w drodze konsensusu. Wkłady powinny być zatem formułowane w taki sposób, aby konsensus był możliwy, co oznacza, że stanowiska polityczne we Wkładach powinny być ograniczone do minimum.

Spośród odmiennych opinii bułgarskie *Narodno sobranie* zasugerowało, że mniejsza większość zapewniłaby bardziej odważne i funkcjonalne Wkłady, które mogłyby pozytywnie wpłynąć na pracę COSAC i UE. Belgijski *Sénat* zauważył, że 2/3 jest większością kwalifikowaną w Belgii i wyraził przekonanie, że jest to dobra większość dla przyjmowania Wniosków i Wkładu, zastrzegając, że COSAC powinna zawsze starać się je przyjmować w drodze konsensusu. Francuski *Sénat*, optujący za większością 2/3, uzasadnił swój wybór sugerując, że zasady można by ujednolicić z zasadami stosowanym w Radzie. Choć włoski *Senato della Repubblica* optował za większością 3/4, to zauważył jednak, że większość 2/3 mogłaby być bardziej odpowiednia zważywszy na ostatnie debaty na zgromadzeniach Przewodniczących, przy czym taka zmiana powinna nastąpić w ramach rewizji Regulaminu.

Spośród tych, które wybrały 1/2 za najlepszą większość holenderska *Tweede Kamer* wyjaśniła, że skoro były to Wkłady bez charakteru prawnego, podjęcie decyzji zwykłą większością byłoby wystarczające.

Niemiecki *Bundestag* podkreślił, że to, czy i jakie zmiany w kworum (a zatem w Regulaminie) są konieczne, stanowi sprawę, którą delegacje powinny omówić.

Węgierski *Országgyűlés* zauważył, że ostatnie zgromadzenia COSAC pokazały, że w pewnych sprawach konsensusu nie udało się po prostu osiągnąć, dodając, że problem nie wynikał z samego progu, ale z zastosowania obowiązujących przepisów dotyczących głosowania.

Większość parlamentów/izb (25 spośród 33 respondentów) uznało, że do przyjęcia zarówno poszczególnych poprawek jak i całego tekstu potrzebna jest kwalifikowana większość 3/4, natomiast pozostałych ośmiu respondentów stwierdziło, że taka większość powinna być wymagana tylko dla pełnego tekstu wkładów.

Zdecydowana większość respondentów (27 spośród 32 parlamentów/izb) była zdania, że procedury głosowania można by odpowiednio doprecyzować bez zmiany Regulaminu. Tylko pięć parlamentów/izb udzieliło przeczącej odpowiedzi.

Zgodnie z tym większość respondentów (21 spośród 32 parlamentów/izb) nie poparła pomysłu zmiany Regulaminu COSAC w odniesieniu do procedury głosowania, a 11 parlamentów/izb było za.

Zdecydowana większość (26 spośród 32 udzielających odpowiedzi parlamentów/izb) stwierdziła, że oczekiwałyby przyjęcia przez Zgromadzenie Plenarne COSAC sformalizowanych wytycznych dotyczących procedur głosowania bez zmiany Regulaminu. Sześć parlamentów/izb było przeciw temu.

Bułgarskie *Narodno sobranie* wyraziło przekonanie, że przyjęcie Regulaminu, który doprecyzowałby mechanizm głosowania, znacząco przyczyniłoby się do usprawnienia prac COSAC.

Maltańska *Kamra tad-Deputati* ostrzegła, że skoro Regulamin określa procedurę głosowania, to należałoby go zmienić, skoro procedura głosowania miałyby być zmieniona, nawet jeżeli te same zasady zostałyby sformalizowane w zbiorze wytycznych. To zabezpieczyłoby przed ewentualnym konfliktem pomiędzy interpretacją regulaminu a wytycznymi. Pogląd ten poparł grecki *Vouli ton Ellinon*.

Natomiast Parlament Europejski był zdania, że rewizja Regulaminu nie jest konieczna w tej kwestii. Stwierdził ponadto, że przyjęcie sformalizowanych wytycznych mogłoby okazać się problematyczne i niekoniecznie zgodne z Regulaminem. Jednak jasne wytyczne Prezydencji w sprawie procedury głosowania, które mogłyby zamienić się w stałą praktykę byłyby mile widziane.

Zarówno fińska *Eduskunta*, jak i szwedzki *Riksdag* zgodziły się z tym poglądem, przy czym ta pierwsza uznała aktualny Regulamin za rozsądny i jasny, a drugi podkreślił, że zmiany do Regulaminu należałoby rozważyć tylko jako ostateczność.

Niemiecki *Bundestag* zauważył, że Regulamin nie przewiduje sformalizowanego sposobu przyjęcia takich wytycznych, a więc pytania dotyczące procedury i kworum, jakie powinny być zastosowane do ich przyjęcia, z pewnością by się pojawiły.

Szesnaście spośród 32 parlamentów/izb, które udzieliły odpowiedzi, uznało zmiany w funkcjonowaniu Sekretariatu COSAC za konieczne. Taka sama liczba parlamentów/izb stwierdziła, że nie należy wprowadzać żadnych zmian do funkcjonowania Sekretariatu COSAC.

Według rumuńskiej *Camera Deputaţilor*, przyjęte procedury do tej pory okazywały się skuteczne, dodając, że Sekretariat COSAC wykazywał duże wsparcie i profesjonalizm w trakcie Prezydencji Rumuńskiej.

Spośród respondentów, którzy uznali zmianę za słuszną, kilku wyraziło pogląd, że Sekretariat COSAC mógłby pomagać w innych konferencjach międzyparlamentarnych, jeżeli dysponowałby odpowiednimi zasobami (chorwacki *Hrvatski sabor*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, polski *Sejm*, portugalska *Assembleia da República*, hiszpański *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdag*).

Holenderska *Tweede Kamer* stwierdziła, że powinna odbyć się dyskusja na temat tego, czy Sekretariat COSAC nie mógłby umożliwić dyskusji panelowych z parlamentami krajowymi oraz Komisarzem/sprawozdawcą PE w trakcie COSAC i w Brukseli (pod pewnymi warunkami).

Francuski *Assemblée nationale* stwierdził, że Sekretariat powinien pełnić bardziej aktywną rolę w trakcie posiedzeń.

Chociaż cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* uznał ogólne funkcjonowanie Sekretariatu za odpowiednie, a jego pracę za bardzo pożyteczną, to wyraził życzenie wprowadzenia pewnych modyfikacji zwłaszcza w zakresie przedstawiania wyników prac, mianowicie polegających na sporządzaniu krótszych i bardziej przyjaznych dla użytkownika dokumentów.

Holenderska *Eerste Kamer* stwierdziła, że Sekretariat COSAC powinien być opiekunem Wniosków COSAC, przypominając Prezydencjom o poprzednich wnioskach za każdym razem, gdy wypływa znana już sprawa.

Włoski *Senato della Repubblica* zalecił, aby Sekretariat był strukturalnie powiązany z siecią przedstawicieli parlamentów narodowych w Brukseli, a fińska *Eduskunta* wezwała do pełnego i

wspólnego finansowania Członka Stałego, wybieranego w drodze konkurencyjnych zaproszeń do składania zgłoszeń.

Większość parlamentów/izb (19 spośród 34 respondentów) uznało, że nie ma potrzeby dalszego doprecyzowania zadań Sekretariatu COSAC.

Parlamenty/izby były równo podzielone, jeżeli chodzi o to, czy zadania Członka Stałego Sekretariatu COSAC należy wyraźniej oddzielić od zadań pozostałych Członków Sekretariatu.

Podobnie jak wcześniej rumuńska *Camera Deputaţilor* zauważyła, że przyjęte do tej pory procedury są skuteczne, z czym zgodził się grecki *Vouli ton Ellinon*.

Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* podkreślił, że rola Członka Stałego w zakresie koordynowania działaniami Sekretariatu powinna być zagwarantowana i uwydatniona w celu usprawnienia pracy.

Duński *Folketing* wskazał, że warto byłoby ogólnie doprecyzować rolę Członka Stałego w prowadzeniu bieżącej działalności Sekretariatu zgodnie z instrukcjami Parlamentu Prezydencji.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* zauważyły, że Regulamin jest całkiem jasny w tym zakresie i nie widzą w związku z tym potrzeby zmian w opisie zadań.

Parlament Europejski także stwierdził, że rola Członka Stałego jest jasno określona. Ponadto przypomniał, że choć głównym zadaniem Członka Stałego jest zapewnienie ciągłości i wiedzy, COSAC pozostaje konferencją prowadzoną przez Prezydencję przy wsparciu Prezydenckiej Trojki.

ROZDZIAŁ 2

WSPÓŁPRACA Z EUROPEJSKIMI INSTYTUCJAMI, ORGANAMI DORADCZYMI I AGENCJAMI – NAJLEPSZE PRAKTYKI

DRUGI ROZDZIAŁ 33. RAPORTU PÓLROCZNEGO zawiera wyczerpującą ocenę praktyk poszczególnych parlamentów mającą na celu przyczynienie się do bieżącej debaty na temat transparentności w UE.

Zgodnie z ustaleniami zawartymi w raporcie 17 spośród 34 respondentów zauważyło, że ramy regulujące relacje pomiędzy danym parlamentem/izbą a władzą wykonawczą w sprawach unijnych zostały zdefiniowane na poziomie prawa konstytucyjnego/pierwotnego, 13 odpowiedziało, że ramy zostały zdefiniowane na poziomie prawa wtórnego, a czterech stwierdziło, że zostały one zdefiniowane w praktyce.

Opinie były podzielone, jeżeli chodzi o wyznaczanie sprawozdawcy na potrzeby unijnego dossier: połowa respondentów (17 spośród 34 parlamentów/izb) odpowiedziało twierdząco, natomiast pozostałych 17 stwierdziło, że ich parlament/izba nie wyznaczyła takiego sprawozdawcy.

Sześć spośród 32 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco na pytanie, czy ich sprawozdawca ds. unijnego dossier współpracuje ze sprawozdawcą Parlamentu Europejskiego. Dziewięć parlamentów/izb odpowiedziało przecząco, a większość (18 respondentów) nie wyraziła zdania.

Na pytanie, czy projekty stanowisk Parlamentu Europejskiego są analizowane przez ich parlamenty/izby, 21 spośród 34 respondentów odpowiedziało, że czasami tak, natomiast dziewięć parlamentów/izb stwierdziło, że projekty stanowisk Parlamentu Europejskiego nie są nigdy analizowane. Czterech potwierdziło, że regularnie je analizuje. Czeski *Senát* dodał, że projekt stanowiska Parlamentu Europejskiego musiałby zbiegać się z analizą propozycji Komisji w *Senácie*.

Na pytanie, czy dany parlament/izba ustala ważność swoich działań w zakresie stosunków dwu- i wielostronnych na poziomie Unii i jakimi narzędziami dysponuje w tym celu, kilka parlamentów/izb odpowiedziało, że priorytetowo traktuje udział w konferencjach i zebraniach prowadzonych na poziomie UE (chorwacki *Hrvatski sabor*, estoński *Riigikogu*, łotewski *Saeima*, litewski *Seimas*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, portugalska *Assembleia da República*, rumuńska *Camera Deputaților*, rumuński *Senat*, słoweński *Državni svet*, szwedzki *Riksdag*).

Estoński *Riigikogu* zauważył, że zarówno gości jak i odwiedza Partnerów na poziomie UE, dodając, że priorytetowo traktuje formaty o bardziej konkretnym porządku obrad, który zapewnia cenny wgląd w istotne sprawy.

Maltańska *Kamra tad-Deputati* jako priorytet wskazała udział w międzyparlamentarnych zgromadzeniach UE wynikających z Traktatów oraz zebraniach organizowanych przez Prezydencję lub Parlament Europejski.

Portugalska *Assembleia da República* podkreśliła ważność spotkań z Komisarzami i Członkami Parlamentu Europejskiego, a także wizyt w innych Państwach Członkowskich, dla rozwijania koncepcji priorytetów i wezwała do współpracy międzyparlamentarnej, która może pomóc w ich ustalaniu.

Rumuńska *Camera Deputaților* i rumuński *Senat* wskazały, że kontakty, wizyty i wymiany na wszystkich poziomach parlamentarnych, w tym na poziomie administracyjnym są wykorzystywane jako narzędzia, którymi dysponują. Ich działania są szeregowane pod względem ważności biorąc pod uwagę ich prawa i obowiązki jako członków różnych międzynarodowych i regionalnych organizacji parlamentarnych, interesy krajowe oraz cele rumuńskiej polityki zagranicznej.

Chorwacki *Hrvatski sabor* i litewski *Seimas* oświadczyły, że ich plan działalności międzyparlamentarnej jest przyjmowany co pół roku. Chorwacki *Hrvatski sabor* stwierdził, że przyjął swój kalendarz na poziomie Prezydencji i wskazał na wzajemność jako przewodnią zasadę w ustalaniu priorytetów w zakresie dwustronnej i wielostronnej współpracy parlamentarnej.

Komitet do Spraw Europejskich był odpowiedzialny za przyjęcie planu litewskiego *Seimas* dotyczącego współpracy międzyparlamentarnej. Przy ustalaniu planu brano pod uwagę krajowe priorytety i interesy geopolityczne, agendę UE oraz cykl polityki unijnej, a także Program Prezydencji Rady UE. Rada *Seimas* zatwierdziła długoterminowe priorytety dla współpracy międzynarodowej wskazane przez Komitet do Spraw Zagranicznych *Seimas* z uwagi na priorytety polityki zagranicznej Republiki Litewskiej.

W podobny sposób włoski *Senato della Repubblica* ustalał ważność swoich działań uczestnicząc w spotkaniach organizowanych w ramach współpracy międzyparlamentarnej. *Senato della Repubblica* wyraził swoje pełne poparcie dla systemu konferencji, na których parlamentarzyści europejscy omawiają razem wspólne sprawy i razem przyjmują polityczne wnioski stanowiące wynik zebrania.

Kilka parlamentów/izb odpowiedziało, że ich prace związane z UE są oparte na Programie Prac Komisji Europejskiej i jej propozycjach (belgijski *Chambre des représentants*, holenderska *Eerste*

Kamer, holenderska *Tweede Kamer*, włoski *Senato della Repubblica*, niemiecki *Bundesrat*, grecki *Vouli ton Ellinon*).

Senato della Repubblica ustala ważność swoich działań analizując najbardziej istotne propozycje legislacyjne i pozalegisłacyjne Komisji Europejskiej.

Niemiecki *Bundesrat* stwierdził, że propozycje Komisji Europejskiej są wybierane przez sekretariat. Każdy komitet i każdy *Land* miał możliwość zwrócenia się o przeprowadzenie dodatkowej analizy propozycji. W przypadku niektórych zebrań tematy bieżące i o znaczeniu ogólnym były wybierane do omówienia z przedstawicielami Komisji lub rządu federalnego.

Grecki *Vouli ton Ellinon* dodał, że Specjalny Stały Komitet do Spraw Europejskich jest przede wszystkim odpowiedzialny za stosunki z UE i Państwami Członkowskimi. Biuro Komitetu we współpracy z sekretariatem jest odpowiedzialne za szeregowanie tematów pod względem ważności, po przeanalizowaniu Programu Prac Komisji Europejskiej i według tematów mających znaczenie dla interesów narodowych.

Holenderska *Eerste Kamer* stwierdziła, że co roku ustala ważność propozycji pochodzących z Programu Prac Unii Europejskiej. Każdy Komisja Senatu wybiera propozycje, które chce poddać analizie parlamentarnej w ramach rocznego Programu Prac, które następnie są umieszczane w elektronicznym dossier.

Podobnie holenderska *Tweede Kamer* stwierdziła, że wszystkie właściwe Komisje w *Tweede Kamer* omawiają propozycje leżące w zakresie ich kompetencji na podstawie Programu Prac Unii Europejskiej. W ten sposób powstaje lista priorytetów, które są następnie omawiane podczas debaty plenarnej z Premierem, Ministrem Spraw Zagranicznych oraz holenderskimi Członkami Parlamentu Europejskiego.

Po przedstawieniu Programu Prac Komisji Europejskiej Komitetowi Doradczemu do Spraw Europejskich każdy Stały Komitet belgijskiej *Chambre des représentants* ustala swoje priorytety w ramach comiesięcznej wymiany poglądów w istotnych sprawach europejskich.

Kilka innych parlamentów/izb odpowiedziało też, że ich właściwe Komitety są odpowiedzialne za ustalanie ważności tematów (francuski *Assemblée nationale*, francuski *Sénat*, hiszpański *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdag*).

Francuskie *Assemblée nationale* stwierdziło, że każdy Komitet samodzielnie ustala swoje działania i porządek priorytetów, chociaż jest to przede wszystkim rola jego stałego przedstawicielstwa w UE. Francuski *Sénat* wskazał, że Komitet do Spraw Europejskich ustala swój plan działania i porządek priorytetów w swoich działaniach kierując się względami politycznymi zgodnie z oceną Przewodniczącego i Biura.

Hiszpański *Cortes Generales* odpowiedział, że organem odpowiedzialnym za relacje unijne jest Wspólny Komitet do Spraw Unijnych. Podobnie jak w przypadku greckiego *Vouli ton Ellinon*, ważność jego działań ustala Biuro we współpracy z Sekretariatem, mając do dyspozycji szereg narzędzi, w tym cotygodniowy katalog elektroniczny.

Szwedzki *Riksdag* zauważył, że jeżeli chodzi o działalność dotyczącą UE, to nie ustala się priorytetów, stwierdzając przy tym, że odpowiedzialność za sprawy unijne została zdecentralizowana. Przeprowadzane są kontrole zgodności z zasadą pomocniczości wszystkich aktów ustawodawczych pochodzących z instytucji unijnych, które leżą w zakresie wyłącznej kompetencji UE. Wszystkie komitety parlamentarne są odpowiedzialne za monitorowanie spraw unijnych w ramach ich właściwych obszarów specjalizacji w całym procesie decyzyjnym. W praktyce Komitety

wskazują sprawy i działania, którym chcą nadać priorytet. Komitety Parlamentarne analizują też inne dokumenty od instytucji unijnych, które nie są projektami aktów ustawodawczych, w celu zapoznania się z daną sprawą na wczesnym etapie.

Duński *Folketing* ustala swoje priorytety indywidualnie w każdym przypadku podejmując decyzje *ad hoc*.

Według fińskiej *Eduskunta* kontakty dwustronne i wielostronne są ważne, ale tylko jako wsparcie dla rzeczywistej pracy polegającej na udzielaniu upoważnień i nadzorze nad rządem. Personel Komitetu jest przygotowany do obsługi regularnych podróży i wizyt.

Luksemburska *Chambre des Députés* stwierdziła, że ustala swoje priorytety na podstawie decyzji Konferencji Przewodniczących.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* stwierdziły, że stosunki zewnętrzne należą do kompetencji odpowiednich Przewodniczących, z możliwością konsultacji z Konferencją Przewodniczących, która w razie konieczności obejmuje też liderów grup politycznych.

Działania cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon* podlegają decyzji Przewodniczącego Izby oraz Przewodniczących Komitetów Sektorowych we współpracy z Sekretarzem Generalnym Izby.

Trzy parlamenty/izby stwierdziły, że nie mają procedur ustalania priorytetów na poziomie unijnym (belgijski *Sénat*, czeska *Poslanecká sněmovna*, czeski *Senát*).

Na pytanie, czy ustalają swoje priorytety w zakresie współpracy z unijnymi instytucjami, organami doradczymi lub agencjami oraz jak monitorują realizację tych priorytetów, wiele parlamentów/izb odpowiedziało, że nie posiada formalnej procedury ustalania priorytetów w zakresie współpracy ze wspomnianymi instytucjami, organami i agencjami (austriackie *Bundesrat* and *Nationalrat*, chorwacki *Hrvatski sabor*, czeski *Poslanecká sněmovna*, czeski *Senát*, duński *Folketing*, włoski *Senato della Repubblica*, fińska *Eduskunta*, francuski *Assemblée nationale*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, łotewski *Saeima*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, słoweński *Državni svet*).

Włoski *Senato della Repubblica* i maltańska *Kamra tad-Deputati* podkreśliły jednak, że w pełni popierają szeroką współpracę z instytucjami i agencjami UE. Podobnie litewski *Seimas* zaznaczył, że jego Komitetowi do Spraw Europejskich bardzo zależy na ścisłym dialogu z Komisją Europejską i Parlamentem Europejskim.

Holenderska *Tweede Kamer* dodała, że każdy Komitet ma swojego pracownika odpowiedzialnego za śledzenie ustawodawstwa unijnego, koordynowanie współpracy z instytucjami i agencjami unijnymi oraz informowanie Członków o najnowszych zmianach w instytucjach unijnych dotyczących priorytetów.

Plan działania francuskiego *Sénatu* został ustalony przez Konferencję Przewodniczących. Ponadto Komitet do Spraw Europejskich ustala plan swoich działań kierując się względami politycznymi. Utrzymuje dialog polityczny z Komisją Europejską poprzez wymianę opinii oraz analizuje propozycje Izby dotyczące uchwał europejskich.

Hiszpański *Cortes Generales* stwierdził, że jego priorytety dotyczące współpracy z unijnymi instytucjami, organami doradczymi i agencjami są cotygodniowo ustalane przez Biuro Komitetu Wspólnego, na regularnych zebraniach Biura Komitetu.

Portugalska *Assembleia da República* odpowiedziała, że ustala priorytety w zakresie współpracy z instytucjami, organami doradczymi i agencjami unijnymi na podstawie zadań wymienionych w planie Komitetu do Spraw Europejskich, który obejmuje wizyty w agencjach europejskich mających

siedzibę w Portugalii, a także współpracę z innymi instrukcjami w kontekście analizy inicjatyw europejskich. Do swoich debat w sprawach europejskich stara się angażować Członków Parlamentu Europejskiego, ale też krajowego członka Trybunału Obrachunkowego oraz Komisarzy Europejskich i organizuje posiedzenia dotyczące Programu Prac Komisji Europejskiej.

Rumuńska *Camera Deputaților* i rumuński *Senat* stwierdziły, że ich priorytety to uzyskanie jak największych korzyści z członkostwa Rumunii w UE i geostrategicznej pozycji, aby móc bardziej aktywnie angażować się we współpracę regionalną i wsparcie, a także brać udział w debatach na temat kluczowych kwestii zawartych w unijnej agendzie. Stałe Biura ich Izb kierują i monitorują współpracę z unijnymi instytucjami, organami i agencjami. Delegacje parlamentarne są zobowiązane do informowania Stałego Biura o wynikach każdego zewnętrznego działania parlamentarnego.

Bułgarskie *Narodno sabranie* wspomniało o przyjęciu przez siebie rocznego programu prac dotyczącego spraw unijnych. Program ten obejmuje inicjatywy wynikające z Programu Prac Komisji Europejskiej na dany rok, przy czym priorytet nadaje się inicjatywom bezpośrednio dotyczącym Bułgarii.

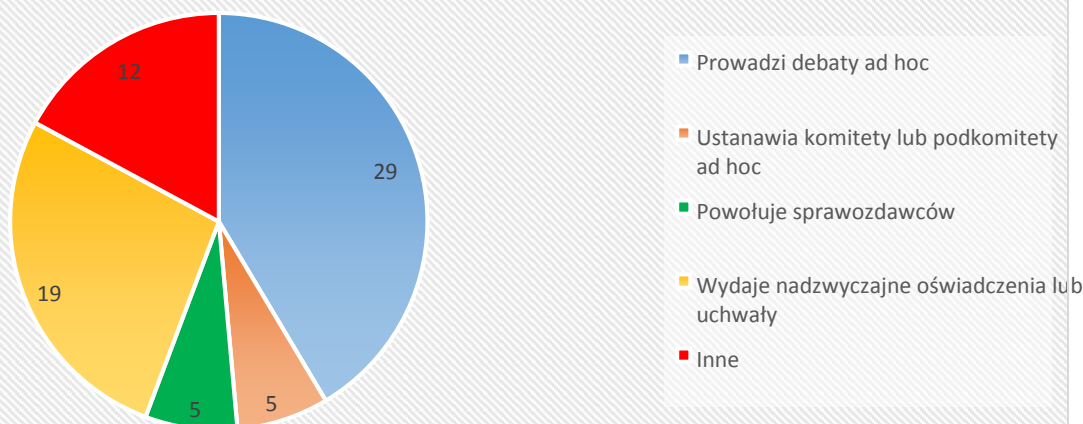
Podobnie Komitet do Spraw Europejskich polskiego *Sejmu* analizuje Program Prac Komisji Europejskiej i innych instytucji, agencji i organów doradczych UE oraz przeprowadza debatę na temat planu prac i jego realizacji.

Węgierski *Országgyűlés* stwierdził, że jego współpraca z instytucjami unijnymi dotyczy spraw będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i prowadzona jest w oparciu o wnioski o spotkania *ad hoc*.

Polski *Senat* zauważył, że współpracuje głównie z Parlamentem Europejskim i jego komitetami, zwłaszcza Komitetem do Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, chociaż udział Parlamentu Europejskiego w tej współpracy jest postrzegany za niewystarczający.

Na pytanie, w jaki sposób dany parlament/izba reaguje na sytuacje nadzwyczajne (np. Brexit, kryzys migracyjny, sytuacja w Syrii lub pandemia koronawirusa), mając możliwość wielokrotnego wyboru, zdecydowana większość odpowiedziała, że przeprowadzała debaty *ad hoc* (29 spośród 34 respondentów). Ponad połowa respondentów stwierdziła, że ich reakcja polegała na wydaniu nadzwyczajnych oświadczeń/uchwał (19 respondentów), pięć parlamentów/izb odpowiedziało, że ustanowione zostały komitety *ad hoc*, a kolejnych pięć stwierdziło, że w przypadku sytuacji nadzwyczajnych ich parlamenty/izby powołały sprawozdawców.

Jak wasz parlament/izba reaguje w sytuacjach nadzwyczajnych?

Na prośbę o rozwinięcie 17 parlamentów/izb doprecyzowało swoje odpowiedzi. Niektóre wskazały, że w przypadku sytuacji nadzwyczajnych kierują się informacjami przekazywanymi przez ich rządy (niemiecki *Bundestag*, słoweński *Državni svet*), inne natomiast powoływały się na właściwość odpowiedzialnego Komitetu, który albo zwoływał zebranie *ad hoc* (belgijski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, estoński *Riigikogu*, słoweński *Državni zbor*), ustanawiał podgrupy (duński *Folketing*) lub konsultował się z zewnętrznymi instytucjami publicznymi, ekspertami i think tankami (francuski *Sénat*, rumuński *Senat*, rumuńska *Camera Deputaţilor*). Czasami uchwały były podejmowane w Komitetach Sektorowych (belgijski *Sénat*, czeski *Senát*, węgierski *Országgyűlés*).

Węgierski *Országgyűlés* dodał ponadto, że sytuacje nadzwyczajne były omawiane najpierw na zgromadzeniu plenarnym, w ramach przemówień, a nie plenarnego porządku obrad; czasami uchwała była podejmowana albo przez zgromadzenie plenarne albo przez Komitet sektorowy.

Włoski *Senato della Repubblica* podkreślił, że zgodnie z włoską konstytucją, w razie konieczności i w pilnych przypadkach, rząd ma prawo wydać dekret, który zostaje niezwłocznie przekazany do Parlamentu w celu przekształcenia go w ustawę.

Zarówno fińska *Eduskunta* jak i szwedzki *Riksdag* stwierdziły, że ustanowione zasady postępowania stosuje się nawet w sytuacjach nadzwyczajnych. Szwedzki *Riksdag* dodał też, że określone tematy są przedmiotem informacji i konsultacji w Komitecie do Spraw Europejskich, o ile zostały ujęte w agendzie Rady lub Rady Europejskiej. Komisje parlamentarne mogą też zwracać się do rządu o udzielenie informacji i rozważenie danej kwestii. Istnieje też możliwość opracowania sprawy przez dwa lub więcej Komitetów w ramach Komitetu Wspólnego. Ponadto *Riksdag* może organizować specjalne debaty unijne. Członkowie Komitetu mogą kierować swoje pisemne lub ustne prośby do ministrów.

ROZDZIAŁ 3

NADZÓR PARLAMENTARNY – NARZĘDZIA I MECHANIZMY, PRAKTYKI KONSTYTUCYJNE I PRAWNE

TRZECI ROZDZIAŁ 33. RAPORTU PÓŁROCZNEGO zapewnia wgląd w różnorodne podejścia i filozofie, którymi parlamenty/izby kierują się przy realizacji swoich kompetencji wynikających z art. 12 Traktatu o Unii Europejskiej.

Parlament Europejski stwierdził, że ten rozdział zasadniczo nie dotyczy tej instytucji.

Na pytanie, w jaki sposób dany parlament/izba angażuje się w kontrolę unijnych zasobów budżetowych na poziomie UE, wszyscy respondenci, za wyjątkiem dwóch (belgijskiego *Sénatu* i luksemburskiego *Chambre des Députés*) odpowiedzieli, że angażują się w różny sposób i w różnym stopniu.

Bułgarskie *Narodno sabranie* stwierdziło, że jego Komitet do Spraw Europejskich i Nadzoru nad Funduszami Europejskimi jest odpowiedzialny za sprawowanie właściwej kontroli parlamentarnej zgodnie z zasadami przejrzystości oraz lepszego i bardziej skutecznego zarządzania. Polski *Sejm* również stwierdził, że jego Komitet do Spraw Europejskich jest odpowiedzialny za kontrolę. W maltańskiej *Kamra tad-Deputati* budżet unijny omawiany jest przez Komitet do Spraw Zagranicznych i Europejskich. W chorwackim *Hrvatskim saborze*, Komitet do Spraw Europejskich i Komitety Sektorowe mają możliwość wyboru, czy będą sprawdzać chorwackie stanowiska w sprawie budżetu unijnego oraz powiązane dokumenty legislacyjne i pozalegislacyjne. Włoski *Senato della Repubblica* zauważył, że zarówno Komitet do Spraw Europejskich jak i Komitet Budżetowy analizują propozycje Komisji Europejskiej dotyczące Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) i mogą zatwierdzać uchwały, które są wiążące dla rządu.

W greckim *Vouli ton Ellinon*, kontrolę sprawują kompetentne komitety parlamentarne zgodnie z właściwymi przepisami ogólnymi Regulaminu Parlamentu. Przepisy te przewidują też, że przed zgromadzeniami Rady UE, rząd może zwrócić się o mandat negocjacyjny do Komitetu do Spraw Europejskich oraz innych kompetentnych Stałych Komitetów w sprawach najwyższej wagi.

W przypadku austriackiego *Nationalratu* i *Bundesratu* procedura jest zgodna ze zwykłą praktyką kontrolną, a Komitet do Spraw UE jest odpowiedzialny za udzielanie mandatu Ministrowi Finansów w Radzie UE. W estońskim *Riigikogu* Komitet Finansowy kieruje opinię do Komitetu do Spraw Unii Europejskiej, który następnie udziela Rządowi mandatu do udziału w debacie na poziomie unijnym (w GAC, ECOFIN i Radzie Europejskiej). We francuskim *Sénacie* kontrolą zajmuje się zarówno Komitet Finansowy jak i Komitet do Spraw Europejskich, przy czym Komitet Finansowy jest odpowiedzialny za zatwierdzanie francuskiego wkładu do budżetu UE, a Komitet do Spraw Europejskich analizuje propozycję budżetu rocznego EU i WRF. Fińska *Eduskunta* stwierdziła, że udziela mandatu rządowi w przypadku koniecznych decyzji podejmowanych przez Radę. Duński *Folketing* zauważył, że duński rząd musi otrzymać mandat od Komitetu do Spraw Europejskich do negocjowania WRF, a także budżetów rocznych.

Przed każdym spotkaniem Rady Ecofin holenderska *Tweede Kamer* organizowała debatę publiczną z Ministrem Finansów na podstawie opatrzonego uwagami porządku obrad określającego planowane stanowiska Ministra, który był wcześniej przesyłany do Parlamentu. Pisemna wymiana była też organizowana z Ministrem Finansów przed doroczną Radą Budżetową. Podobnie litewski *Seimas* udzielał rządowi mandatu przed ECOFIN oraz przed zebraniem w sprawie WRF w Radzie UE i Radzie Europejskiej, a następnie odbywało się wysłuchanie sprawozdania.

Chociaż udzielenie mandatu władzy wykonawczej nie było możliwe w przypadku cypryjskiego *Vouli ton Antiprosopon*, to jednak zapraszano rząd do przedstawienia swojego stanowiska w ramach kontroli parlamentarnej.

Komitet do Spraw Europejskich łotewskiego *Saeima* zatwierdzał stanowiska w sprawie WRF oraz rocznych budżetów UE.

Komitet Budżetowy niemieckiego *Bundestagu* był odpowiedzialny za analizę dokumentów unijnych dotyczących budżetu rocznego UE, procedury budżetowej UE, a zwłaszcza drogich projektów na poziomie UE. WRF leżały w zakresie odpowiedzialności Komitetu do Spraw UE.

W szwedzkim *Riksdagu* rząd debatował razem z Komitetem do Spraw Finansowych na temat rocznego budżetu UE oraz udzielenia Komisji absolutorium z wykonania budżetu rocznego UE. Rząd informował i konsultował się również z Komitetem do Spraw UE przed podjęciem negocjacji i decyzji w sprawie rocznego budżetu UE oraz zanim były podejmowane w Radzie decyzje o udzieleniu Komisji absolutorium z wykonania rocznego budżetu UE.

Portugalska *Assembleia da República* zauważyła, że do kontroli wybiera najbardziej istotne inicjatywy, zgodnie z priorytetami ustalonymi na podstawie Programu Prac Komisji Europejskiej. Ponadto debaty były prowadzone na sesjach plenarnych z członkiem rządu przed każdym zebraniem Rady Europejskiej, a następnie odbywało się wysłuchanie członka w Komitecie do Spraw Europejskich.

Hiszpański *Cortes Generales* zakładał zewnętrzną kontrolę zasobów budżetowych UE, głównie za pośrednictwem swojego Komitetu Wspólnego do spraw stosunków z Trybunałem Obrachunkowym, mimo, że główną funkcją parlamentarną *Cortes Generales* jest zatwierdzanie budżetu.

Parlament Europejski stwierdził, że podejmował decyzję w sprawie budżetu UE razem z Radą. Rozliczał Komisję Europejską z realizacji budżetu i udzielał Komisji absolutorium.

Na pytanie, w jaki sposób ich parlament/izba uczestniczyła w zatwierdzaniu wkładów krajowych do budżetu UE, większość respondentów odpowiedziała, że odbywa się to w ramach rocznego budżetu krajowego, a następnie przyjmuje się je w ramach krajowej ustawy budżetowej.

Bułgarskie *Narodno sabranie* stwierdziło, że przyjmuje ustawę budżetową zaproponowaną przez rząd, która określa m.in. wkład Bułgarii do budżetu UE. W przypadku rumuńskiej *Camera Deputaților* wkład krajowy do budżetu UE jest zawarty w rocznym budżecie krajowym podlegającym kontroli właściwych komisji parlamentarnych, a następnie zatwierdzany na posiedzeniu obu izb rumuńskich tj. *Senatu* i *Camera Deputaților*.

W przypadku maltańskiej *Kamra tad-Deputati* kwota była ujęta w krajowym preliminarzu ogólnym przedstawionym parlamentowi w październiku, a następnie została zatwierdzona w ramach szerszego budżetu krajowego. W Luksemburskim *Chambre des Députés* procedura odbywała się w ramach

propozycji budżetu krajowego. W estońskim *Riigikogu* sprawa była omawiana w ramach debaty parlamentarnej na temat budżetu państwa.

W holenderskiej *Tweede Kamer* wkład był ujęty w projekcie ustawy dotyczącej budżetu rocznego oraz w projekcie ustawy w sprawie budżetu specjalnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które zostały dokładnie skontrolowane w Parlamencie. Francuskie *Assemblée nationale* stwierdziło, że głosowanie w sprawie wkładu krajowego odbywa się w ramach ustawy dotyczącej budżetu krajowego, a Komitet Finansowy francuskiego *Sénatu* sporządza raport roczny na temat francuskiego wkładu do budżetu UE, w ramach analizy ustawy w sprawie krajowego budżetu.

W Austrii krajowe wkłady do budżetu UE stanowiły część budżetu federalnego zatwierdzanego przez austriacki *Nationalrat*. Litewski *Seimas* zatwierdzał wkład krajowy do budżetu UE w procesie zatwierdzania projektu rocznego budżetu krajowego. Chorwacki *Hrvatski sabor* również stwierdził, że wkład był elementem debaty w sprawie budżetu państwa i jego przyjęcia.

Wydatki i dochody państwa greckiego związane z budżetem UE były omawiane i zatwierdzane przez grecki *Vouli ton Ellinon*, w ramach ogólnych procedur parlamentarnych dotyczących zatwierdzania podziału budżetu państwa.

Obydwie izby włoskiego parlamentu tj. włoski *Senato della Repubblica* i włoska *Camera dei deputati* co roku zatwierdzają wkład Włoch do zasobów własnych UE, przewidziany w projekcie ustawy w sprawie rocznego budżetu państwa.

Słoweński *Državni zbor* stwierdził, że zatwierdza wkład w ramach budżetu państwa. Podobnie czeska *Poslanecká sněmovna* co roku zatwierdza ustawę w sprawie budżetu państwa i sprawozdania finansowego państwa, w której ujęty jest wkład krajowy.

Komisja Finansów Publicznych polskiego *Sejmu* była odpowiedzialna za projekty ustaw budżetowych na dany rok. Przed zebraniem Komisji Finansów Publicznych Komitet do Spraw Europejskich przedstawiał swoją opinię na temat części budżetu powiązanych z zasobami własnymi UE lub rezerw celowych i wydatków związanych z członkostwem Polski w UE.

Niemieckie *Bundestag* i *Bundesrat* uchwaliły ustawę ratyfikującą dotyczącą wkładu krajowego do budżetu UE. Komisją odpowiedzialną w niemieckim *Bundestagu* był Komitet do Spraw UE. Komitet Budżetowy nie mógł zmieniać tych postanowień. W związku z tym zasoby UE były wykazywane dla celów informacyjnych tylko w planie budżetu krajowego.

W węgierskim *Országgyűlés* roczne wkłady krajowe były określone w ustawie w sprawie budżetu centralnego przyjętej przez posiedzenie plenarne.

Wkład Szwecji do UE stanowił odrębny element wydatków w budżecie rządu centralnego i był rozpatrywany przez Komisję do Spraw Finansów szwedzkiego *Riksdag* każdej jesieni razem z projektem ustawy budżetowej.

Portugalska *Assembleia da República* zatwierdzała budżet państwa co roku, w którym wspomniane kwoty były określone, w tym wkład do budżetu UE. Udział hiszpańskiego *Cortes Generales* w zatwierdzaniu hiszpańskiego wkładu krajowego do budżetu UE, w ramach Semestru Europejskiego, był przewidziany we właściwej hiszpańskiej ustawie.

Na prośbę o ocenę stopnia zainteresowania raportami rocznymi niektórych agencji UE (np. CEPOL) przekazanych do parlamentów narodowych, ponad jedna trzecia respondentów (11 spośród 31 respondentów) stwierdziła, że zainteresowanie było odpowiednie, a 12 respondentów uznało, że uwaga poświęcona raportom była wystarczająca, ale jest jeszcze dużo miejsca na poprawę. Pozostałych ośmiu stwierdziło, że zainteresowanie raportami rocznymi było niewystarczające.

Holenderska *Tweede Kamer* zasugerowała, że wszystkie agencje unijne powinny sporządzać raporty w taki sam sposób, aby zapewnić jednolitość i standaryzację. Grecki *Vouli ton Ellinon* stwierdził, że raporty były często przesyłane do Członków Komitetu do Spraw UE, a także innych kompetentnych komisji, ale były rzadko omawiane.

Francuski *Sénat* ubolewał, że prawie nie otrzymuje tych raportów, nie mówiąc o wersji w języku francuskim, i zasugerował, aby przekazywać je bezpośrednio parlamentom krajowym, kopiując je u ich przedstawicieli w Brukseli.

W fińskiej *Eduskuncie* raporty agencji zwykle nie uzasadniały więcej niż pobieżnego przejrzenia, a parlament zalecał rządowi podjęcie działań w razie ewentualnych problemów.

Wreszcie czeski *Senát* zauważył, że jego Komitet do Spraw UE omawiał raporty roczne Europolu i Eurojustu oraz informacje od Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, natomiast pozostałe raporty roczne nie były dyskutowane.

Na pytanie, w jaki sposób ich parlament/izb oceniała możliwość powielenia formatu Grupy ds. Wspólnej Kontroli Parlamentarnej (GWKP) w celu kontroli prac niektórych agencji UE, zdania były podzielone.

Niektóre parlamenty/izby podzieliły pogląd, że format GWKP można by powielić w przypadku innych agencji (belgijska *Chambre des représentants*, belgijski *Sénat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, holenderska *Tweede Kamer*, holenderska *Eerste Kamer*, francuska *Sénat*, łotewski *Saeima*, luksemburska *Chambre des Députés*, portugalskie *Assembleia da República*, polski *Sejm*, polski *Senat*), przy czym polski *Sejm* stwierdził, że standardy, które zostały wypracowane, należałoby wykorzystać w celu uniknięcia zbędnych dyskusji w sprawach formalnych i organizacyjnych. Francuski *Sénat* zastrzegł, że format należałoby powielić w obszarach, w których Parlament Europejski ma ograniczone kompetencje. Holenderska *Eerste Kamer* zauważyła, że jeżeli format miałby być rozważany w przypadku innych agencji, to należy wyciągnąć wnioski z etapu uruchomienia GWKP Europolu. Holenderska *Tweede Kamer* również poparła ten pomysł, ale zauważyła, że format jest jeszcze względnie nowy i musi dojrzeć, dodając, że historia kontroli musi dopiero się ustalić, z czym zgodził się czeski *Senát*.

Rumuński *Senat* poparł ten pomysł, ale uznał go za nieefektywny w praktyce. Chorwacki *Hrvatski sabor* stwierdził, że GWKP jest przydatnym i funkcjonalnym formatem, ale wyraził wątpliwości, czy pozwalałby na wybór agencji do kontroli. Niemiecki *Bundestag* uznał pomysł za możliwy w obszarze sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, przy czym zauważył, że Traktaty ani prawo wtórne nie zawierają żadnej podstawy prawnej.

Czeski *Senát* ostrzegł, że ustanowienie odrębnych GWKP dla różnych agencji byłoby drogie i nieefektywne i zasugerował, że zakres zadań GWKP Europolu można by poszerzyć o kontrolę innych powiązanych agencji takich jak Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL), Eurojust czy Prokuratura Europejska (EPPO). Model ten można by następnie powielić w przypadku innych „klastrow” agencji unijnych. Belgijska *Chambre des représentants* również

poparła pomysł utworzenia jednej struktury na potrzeby kontroli wszystkich agencji, natomiast włoski *Senato della Repubblica* stwierdził, że współpraca międzyparlamentarna powinna być możliwie jak najprostsza, sugerując utworzenie jednego organu międzyparlamentarnego odpowiedzialnego za sprawy związane z przestrzenią wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Pozostali respondenci przedstawili bardziej umiarkowany pogląd. Węgierski *Országgyűlés* stwierdził, że ogólna kontrola nad agencjami UE powinna być sprawowana przez Parlament Europejski, natomiast format GWKP należałoby stosować w innych przypadkach, jeżeli byłoby przewidziane w dorobku prawnym UE. Fińska *Eduskunta* stwierdziła, że dla parlamentów krajowych wartość kontrolowania wyspecjalizowanych agencji unijnych nie jest zawsze oczywista i zasugerowała, że w przypadku konkretnych podstaw dla prowadzenia kontroli przez parlamenty narodowe, format GWKP prawdopodobnie nie byłby odpowiedni. Zauważywszy, że kontrola parlamentarna Europolu ma swoje podstawy w Traktatach, włoska *Camera dei deputati* stwierdziła, że kontrola nad innymi agencjami powinna mieć mniej sztywny format i powinna być prowadzona przy znaczącym udziale Parlamentu Europejskiego. Francuskie *Assemblée nationale* i maltańska *Kamra tad-Deputati* podkreśliły potrzebę pełnego ustanowienia GWKP Europolu przed dokonaniem oceny, czy format można rozszerzyć. Ponadto zauważono, że nie dla wszystkich agencji istnieją podstawy do kontroli międzyparlamentarnej. Estoński *Riigikogu* uznał, że powielanie formatu nie jest konieczne.

Niektóre parlamenty/izby nie oceniły możliwości (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, grecki *Vouli ton Ellinon*, litewski *Seimas*, rumuńska *Camera Deputaților*), lub nie miały formalnego zdania w tej sprawie (słoweński *Državni svet*, hiszpański *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdag*). Czeska *Poslanecká sněmovna* i słoweński *Državni zbor* nie wyraziły opinii w tej sprawie.

Parlament Europejski stwierdził, że sprawa zależy od wtórnego ustawodawstwa UE ustalanego przez współlegislatorów.

Na pytanie, czy ich parlament/izba opracowały nowe rozwiązania lub praktyki w zakresie wykonywania swoich uprawnień w zakresie kontroli nad agencjami UE, przyznanych parlamentom narodowym przez Traktaty (np. Europol), i czy ich parlament/izba uzyskały konkretny wgląd w tym zakresie, większość respondentów (18 spośród 30) odpowiedziała przecząco.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* zauważyły, że jeżeli chodzi o kontrolę nad agencjami UE, to stosuje się ogólny system kontroli. Według fińskiej *Eduskunty* najlepszy nadzór nad agencjami UE zapewnia Parlament Europejski i Rada, angażując do tego pośrednio parlamenty krajowe. Rumuńska *Camera Deputaților* i rumuński *Senat* zauważyły, że ich Komitety analizowały prace agencji UE. Węgierski *Országgyűlés* stwierdził, że chciałby otrzymywać więcej informacji na temat najlepszych praktyk.

Niektóre parlamenty/izby odniosły się do swoich procedur dotyczących GWKP Europolu (holenderska *Eerste Kamer*, holenderska *Tweede Kamer*, niemiecki *Bundesrat*, niemiecki *Bundestag*, polski *Senat*, szwedzki *Riksdag*), w ramach których wprowadzono regularną sprawozdawczość (szwedzki *Riksdag*) i kontakty dwustronne (holenderska *Tweede Kamer*), w tym wizyty delegacji w agencji (niemiecki *Bundesrat*, szwedzki *Riksdag*). Holenderska *Eerste Kamer* dodała, że sugerowała utworzenie grupy roboczej w ramach GWKP Europolu, aby dalej opracowywać jej regulamin. Polski *Senat* stwierdził, że zamierza organizować okresowe spotkania z polskim przedstawicielem w Europolu przed zebraniem GWKP w celu uzyskania dodatkowych informacji.

W przypadku chorwackiego *Hrvatskiog saboru* zebrania i sesje tematyczne właściwych komisji były ustalane z niektórymi agencjami np. Agencją Praw Podstawowych (APP) czy Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (ECMNN).

Grecki *Vouli ton Ellinon* zauważył, że jego Komitet do Spraw Europejskich i inne właściwe komitety omawiały raporty roczne lub organizowały wysłuchania krajowych przedstawicieli w agencjach UE. Podobnie czeski *Czech Senát* stwierdził, że jego Komitet do Spraw Europejskich omawiał raporty roczne Europolu i Eurojustu z krajowymi przedstawicielami w tych agencjach, co pozwoliło Komitetowi na podjęcie uchwał wzywających do zapewnienia wystarczającego finansowania dla tych agencji.

Polski *Sejm* zauważył, że kontrola nad agencjami EU mogłaby być przedmiotem postanowień Regulaminu Sejmu, który wprowadził określone standardy kontroli parlamentarnej.

Francuski *Sénat* zasugerował, że parlamenty/izby krajowe powinny mieć możliwość kierowania na piśmie pytań do agencji, pod warunkiem że agencje odpowiadałyby na nie w rozsądnym terminie. Francuskie *Assemblée nationale* stwierdziło, że dyrektorzy agencji powinni być częściej wysłuchiwni przez krajowe parlamenty/izby.

Belgijski *Sénat* nie wyraził opinii w tej sprawie.

Na pytanie, czy ich parlament/izba chciałyby odgrywać większą rolę w kontroli nad specjalnymi funduszami lub instrumentami UE, większość (17 spośród 29 respondentów) odpowiedziała twierdząco.

Na prośbę o rozwinięcie odpowiedzi austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* stwierdziły, że odgrywanie przez Parlamente/Izby większej roli w zakresie kontroli byłoby korzystne, ponieważ wzmocniłoby to transparentność i kontrolę demokratyczną. Zauważyły jednak, że mają pełne zaufanie do instytucji kontrolnych UE. Portugalska *Assembleia da República* w podobny sposób uznała za ważne prowadzenie dalszych debat i dyskusji z parlamentami krajowymi w tym temacie i wypracowania metod współpracy i wymiany informacji pomiędzy instytucjami a parlamentami krajowymi. Rumuński *Senat* podkreślił, że istotna jest większa transparentność w odniesieniu do funduszy UE, a francuski *Sénat* zasugerował potrzebę wprowadzenia dodatkowych mechanizmów kontroli. Według holenderskiej *Eerste Kamer* kontrola parlamentarna nad agencjami UE mogłaby mieć coraz większe znaczenie, ponieważ agencje zdobywają większe wpływy i odgrywają coraz większą rolę w sprawach bieżących. Włoski *Senato della Repubblica* zauważył, że jego Komitet do Spraw Europejskich rozpatrywał Raport Roczny za 2019 r. Włoskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczący stosunków finansowych z UE i wykorzystania Funduszy UE.

Dwanaście parlamentów/izb odpowiedziało przecząco na to pytanie (belgijski *Sénat*, czeska *Poslanecká sněmovna*, duński *Folketing*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale*, fińska *Eduskunta*, węgierski *Országgyűlés*, łotewski *Saeima*, litewski *Seimas*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaților*, słoweński *Državni zbor*). Litewski *Seimas* stwierdził, że przywiązuje dużą wagę do kontroli efektywności wykorzystania funduszy UE, ale obecnie nie przewiduje rozszerzenia swoich uprawnień ani większej roli w kontroli parlamentarnej w tym zakresie. Łotewski *Saeima* zauważył, że już kontroluje fundusze i instrumenty UE za pośrednictwem swoich komisji.

Fińska *Eduskunta* stwierdziła, że system instytucjonalny UE jest wystarczająco skuteczny i angażowanie parlamentów/izb nie przyniosłoby dodatkowej korzyści, uznając to za działanie powierzchowne. Rumuńska *Camera Deputaților* w swojej odpowiedzi stwierdziła, że dokumenty polityki, które stanowią podstawę dla instrumentów finansowych były przedmiotem kontroli, a opinie parlamentu zostały przekazane do Komisji Europejskiej. Rumuńska *Camera Deputaților* uznała, że uprawnienie do sprawowania kontroli nad agencjami UE jest bardzo istotne dla obywateli Unii i chętnie poprze zmiany w tym zakresie. Duński *Folketing* zauważył, że w przypadku małego parlamentu zasoby były niewystarczające.

Sześć parlamentów/izb nie wyraziło zdania w tej sprawie (czeska *Poslanecká sněmovna*, niemiecki *Bundestag*, niemiecki *Bundesrat*, słoweński *Državni svet*, hiszpański *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdag*, Parlament Europejski). Czeski *Senát* zauważył, że nie może udzielić jasnej odpowiedzi, bo samo pytanie nie było jasne, chociaż stwierdził, że generalnie to Parlament Europejski jest organem odpowiedzialnym za kontrolę parlamentarną budżetu EU i jego realizacji.

Włoski *Senato della Repubblica* zacytował Wkład LII COSAC w swojej odpowiedzi: „stosunki pomiędzy parlamentami narodowymi a agencjami UE należy dalej poprawiać poprzez wzmacnianie kontaktów i współpracy oraz zachęcanie agencji UE do informowania parlamentów narodowych w możliwie jak najszerszym zakresie o swojej działalności i programach prac”.

33.

Raport Półroczny

COSAC